

PORTADA

Les
hores
més difícils

José Luis Rodríguez Zapatero encara el seu curs polític més complicat. Ha d'acordar els pressuposts del 2010 i arrodonir el nou finançament, però també superar la crisi econòmica i vetllar perquè la grip nova o el debat sobre l'avortament no el desgasten en excés. EL TEMPS ha entrevistat els portaveus parlamentaris de CiU, ERC, IU, ICV, PNB i BNG –sumen 23 diputats, i el PSOE és a 7 de la majoria absoluta– per copsar-ne els possibles suports.

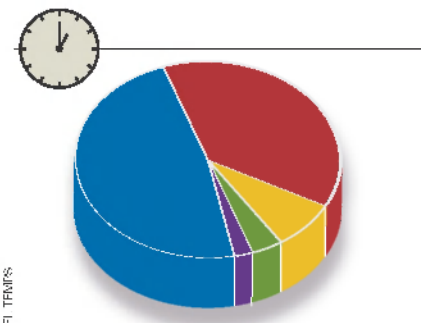
Primera diumenge de setembre, el camí ja és ben sabut: Zapatero visita Rodiezmo, al nord de Lleó. És el seu tradicional inici de curs polític. Allà, a tocar d'Astúries, se celebra la festa anual de SOMA-UGT, la branca minera del sindicat cofundat pel pare del PSOE, Pablo Iglesias. Amb un mocador roig al coll, Zapatero aprofita la jornada campestre per llançar missatges als uns

i als altres. Dards enverinats, sobretot. És l'ambient preferit: a la seua estimada província de Lleó, a l'entorn muntanyenc que li evoca els estius de jove amb els pares. Envoltat de milers de sindicalistes, molts dels quals acostumats a guanyar-se la vida enfondint-se centenars de metres sota terra per traure'n carbó, levita cada setembre Zapatero en estat pur. El Zapatero obrerista, aquell que va culminar el seu primer discurs d'investidura, el 2004, amb una frase copiada de l'avi militar i republicà mort amb motiu de la revolta del 1936: "El rumb de la meua vida sempre ha estat marcat per un credo que voldria expressar públicament en un dia i un acte com aquest. L'ideari és breu: una ànsia infinita de pau, l'amor al bé i el millorament social dels humils." Era el testament vital de l'avi Juan Rodríguez Lozano, escrit en una cel·la de la presó de San Marcos –avui, parador de turisme– la vetlla del seu afusellament a Lleó, testament encapçalat per quatre paraules: "Mor innocent i perdone."

Volgudament o no, l'habitual represa de l'activitat institucional de Zapatero és del tot oposada a la que escenificava el seu predecessor, José María Aznar, que escollia una localitat de la mateixa comunitat autònoma però situada 277 quilòmetres al sud: la vallisoletana Quintanilla de Onésimo, coneguda, abans de la guerra, per Quintanilla de Abajo. El canvi de nom pretenia homenatjar Onésimo Redondo, dirigent nacionalsindicalista nascut al municipi, fundador de les JONS i que més endavant destacà al si de la Falange Española. En honor del *caudillo de Castilla*, com era conegut, s'erigeix encara avui –malgrat la llei de la memòria històrica– un monument ple de fletxes al puig de San Cristóbal, a tocar de la ciutat de Valladolid. A la petita Quintanilla de Onésimo, Aznar jugava a dòmino cada final d'agost abans de retornar a la Moncloa. A vegades, el PP aprofitava l'avinentsa per organitzar un míting a la població, míting en què Aznar se sentia com a casa.

La jornada sindicalista d'enguany no serà tan plàcida per a Zapatero, però. La situació econòmica és dolenta com no es recorda i l'estabilitat del seu executiu no és precisament la d'una roca. Els set diputats que separen el PSOE de la majoria absoluta al Congrés són un penya-segat per on cal grimpar cada vegada que els

del puny i la rosa miren d'aprovar qual-sevol llei. La *rentrée* política no és cap bassa d'oli, doncs, i en són bona mostra els reptes a què s'enfrontarà Zapatero al llarg dels nou mesos vinents.

■ Les enquestes, adverses

Per primera vegada des que ocupa la presidència del govern espanyol, Zapatero observa que el seu partit no és el preferit pels electors. Les diverses prospeccions demoscòpiques elaborades darrerament indiquen que el PP seria el partit més votat en cas que avui hi haguera eleccions estatals. El Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) també ho ha assegurat al seu últim baròmetre, efectuat entre els dies 7 i 13 de juliol: els conservadors obtindrien el 40,2% dels vots, i els socialistes, el 39%. I això, malgrat la desconfiança que transmet el cap de l'oposició, Mariano Rajoy, a qui suspensen el 79,9% dels enquestats. Zapatero, a més, fa mesos que no arriba al 5 quant a valoració dels ciutadans. Al sondatge del CIS, Zapatero obté una nota del 4,27, i Rajoy un 3,55.

Unes dades preocupants per al PSOE que encara s'aguditzen més en girar els ulls enrere i analitzar el resultat de les conteses electorals que hi ha hagut enguany. La majoria absoluta del PP a Galícia –amb la fi de l'efímer govern bipartit PSdeG-BNG–, el resultat bastant per sota d'allò que esperaven al País Basc –Patxi López va quedar-se a cinc escons del PNB, que va superar-lo de 80.000 paperetes–, i, sobretot, la desfeta als comicis europeus del 7 de juny, quan el PP va avantatjar els socialistes d'un 3,4% dels vots. Zapatero presumia de no haver perdut mai davant el PP en una elecció de caire global des que va accedir al càrrec, però ja acumula dues derrotes: la de les municipals del 2007 –pel 0,7% dels vots–, i ara, la de les europees. Un

mal símptoma que el seu optimisme incontenible redueix a simples anècdotes, però que els pessimistes —és a dir, els optimistes informats— assenyalen com l'inici de la seua fi, sobretot a causa de la moderació del PP, formació que la legislatura passada aportà molts vots al sac del PSOE justament per la seua radicalitat. El colp a Galícia ha estat sonor —per bé que el bruixot de capçalera del partit, José Blanco, ja havia recomanat d'avançar les eleccions gallegues a la tardor del 2008—, i el pacte al País Basc, un risc: la insistència a no caure en el *frontisme* durant la campanya electoral basca no va evitar que López fora escollit *lehendakari* gràcies als vots del PP, que sostenen el seu executiu en minoria. Un gest, el dels populars, que portes enfora del País Basc els proporciona vernís estadista, oimés després de la legislatura passada, quan els de Rajoy van demonitzar la política de Zapatero en aquest camp.

El vent, per tant, bufa a favor del PP, malgrat que aquest partit no espren al màxim la dura situació econòmica i el seu perfil —en teoria— de gestor eficaç.

■ L'Estatut, al quiròfan

Una seqüela de l'escalada antireformista del PP de la passada legislatura és el recurs que els conservadors van presentar contra l'Estatut de Catalunya al Tribunal Constitucional. Un recurs que afecta 114 dels 233 articles i 12 de les 22 disposicions i que els populars s'han negat a retirar de manera reiterada, per bé que possibles socis futurs —CiU— els ho han demanat com a condició *sine qua non* per tal de restablir ponts.

La sentència en qüestió s'ha retardat molt més que no s'esperava, però hauria d'arribar abans d'acabar l'any. De fet, els rumors apunten a una severa retallada del text legal —aprovat pel Congrés, el Senat, el Parlament de Catalunya i en referèndum— en aspectes sensibles com ara

la inclusió del terme *nació* i, encara més rellevant, el deure de conèixer la llengua catalana. Partits polítics i societat civil ja miren com fer-hi front, però el ben cert és que les tiores planen de forma amenaçadora sobre la carta magna aprovada el 18 de juny del 2006 pel poble català, una llei orgànica sancionada pel rei Joan Carles i que havia superat el sedàs de la comissió constitucional del Congrés dels Diputats, presidida per Alfonso Guerra i amb portaveus socialistes experimentats de sobres: Ramón Jáuregui i Diego López Garrido.

Resulta imprevisible de saber què podria passar si els magistrats dictaren una sentència contundent en les dues matèries esmentades, sobretot tenint en compte que el 2010 és any electoral a Catalunya, on s'esgota la legislatura al novembre. Els terminis podrien escurçar-se, i els cobejats suports catalans a Madrid, diluir-se. A favor de Zapatero, això sí, juga el fet d'haver tancat el nou model de finançament abans de la resolució final sobre l'Estatut, ja que l'acord ha calmat ERC, que pot tornar a ser aliat preferent del govern espanyol al període de sessions que es reprendrà ara.

Els partits que defensen la plena validesa de l'Estatut vigent critiquen, siga com siga, la passivitat de Zapatero a l'hora de renovar el càrrec vacant després de la mort, el 2008, de Roberto García-Calvo, jutge progressista que desequilibrava la balança a l'alt tribunal. Aquesta baixa, afegida a la del recusat Pablo Pérez Tremps, fa que el PP pugui fer realitat el somni d'alterar l'Estatut.

■ El finançament, encara obert

Després de molts estira-i-arroña —i d'alguna promesa incomplida pel que fa a la data límit de l'acord final—, el govern espanyol va ser capaç de lligar la reforma del model de finançament el 15 de juliol. La reunió del Consell de Política Fiscal i Financera (CPFF) va donar

via lliure al sistema pactat prèviament amb Catalunya, i en concret amb Joan Puigcercós i Joan Ridaó, números 1 i 2 d'ERC, que van incrementar de manera significativa les quantitats destinades per l'estat al nou model. La substitució del vice-president econòmic, Pedro Solbes, per Elena Salgado, ministra d'Administracions Públiques fins aleshores, va desbloquejar un *statu quo* que menava a un atzucac de dimensions considerables.

Cap de les comunitats autònomes assegudes a la taula del CPFF no va votar-hi contra: les governades per socialistes i les illes Canàries i Cantàbria van votar-hi sí, i les que estan en poder del PP van optar per l'abstenció. Més o menys crítica, però abstenció. L'augment de la partida dedicada al finançament autonòmic va ser notable, fins al punt que els comptes signats per Salgado dupliquen amb escreix els que havia ofert Solbes. Ha estat aquest —i la inclusió del factor demogràfic com a dada clau— el motiu que la majoria d'autonomies saludaren el nou model.

Ara bé, encara resta posar-hi fil a l'agulla. Cada comunitat ha elaborat un esborrany particular i ha fet els comptes de la lletera, però fins que l'acord no siga tramitat al Congrés dels Diputats —mitjançant un projecte de llei que modificarà la LOFCA— i aprovat a les diverses comissions mixtes que es crearan a partir d'aleshores, no es podrà dir que el nou model siga vigent. Serà aleshores que se sabrà, amb exactitud, quina xifra rep cada govern autonòmic.

CiU ha avançat que no podrà donar-hi suport, perquè el nou sistema no recull tot allò que preveu l'Estatut del 2006 en matèria de finançament, i ERC no es refia de l'executiu estatal. Sembla complicat que Zapatero i Salgado destruesquen ara l'estructura que ha costat tant de crear, però ningú no respirarà tranquil fins que el sistema no siga del tot legal. Val a dir que, paral·lelament al finançament, hi ha la negociació dels pressuposts del 2010 i la mala maror per la sentència del Constitucional, i en tots dos casos Zapatero voldrà anar de bracet dels catalans. En el primer cas, per tal d'evitar una crisi institucional d'anomenada, i en el segon, perquè tant CiU com ERC, i en menor mesura ICV, són peces clau en l'aprovació dels comptes públics de l'exercici vinent.

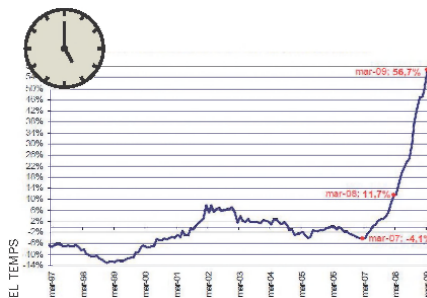
■ **Els pressuposts, un repte**

Quan un executiu governa en minoria i sense aliats estables, l'aprovació dels pressuposts esdevé un autèntic examen. És la prova del nou, el garbell que filtra els bons governants dels qui no ho són tant. Cal fer cessions, és clar, però sobretot importa que aquestes contraprestacions no generen polèmica. Com que els beneficiaris solen ser els grups nacionalistes, l'oposició espera a la cantonada amb lupa i calculadora. Volen saber quants llençols ha perdut l'estat en aquella bugada.

Si habitualment l'aprovació d'aquesta llei ja és tot un repte, encara ho és més al moment actual, quan la soledat parlamentària de Zapatero és palmària: CiU -10 diputats a Madrid- no vol ni sentir a parlar dels comptes públics després del desencís per l'incompliment de l'Estatut en matèria de finançament. El PNB -6 actes- està molestíssim pel seu destonament del govern basc. ERC -3 diputats- no és un soci còmode per uns socialistes que volen encomanar tranquil·litat a la població. Esquerra Unida i ICV -2 diputats- demanen la fi de la "geometria variable", és a dir, la fi dels anys en què Zapatero ha fet reeixir les lleis socials amb l'esquerra, i les de caire econòmic, amb el centre-dreta nacionalista. El BNG -2 diputats- ja no governa en coalició amb el PSOE a Galícia, i per tant se sent més lliure a l'hora de marcar una política més autònoma i reivindicativa que no abans. Més enllà d'aquests 23 diputats [trobareu entrevistes als portaveus dels respectius grups de les pàgines 20 a 31 d'aquest mateix número], hi ha els 2 de Coalició Canària, Uxue Barkos -l'única representant de Nafarroa Bai-, l'ex-diputat del PP i ara cap visible de la Unitat del

Poble Navarrès (UPN) a Madrid, Carlos Salvador, i Rosa Díez, d'UPyD. Els 153 vots del PP són vedats a Zapatero, que vol defugir de *großes koalition*s a l'alemanya que inocularien la sensació que és incapaç de dur la situació endavant sense el concurs del màxim rival. Ni que li ho preguen determinats mitjans i empresaris, mai no ho farà.

Comptat i debatut, haurà de mutar en equilibrista i acordar els comptes amb partits de signe divers, fins i tot amb partits de signe molt i molt divers. De fet, el PNB li acaba de presentar una proposta d'"estabilitat institucional" que aniria en aquesta línia. Però amb els vots del PNB no n'hi hauria prou, i no és un plat de bon gust arrodonir la suma amb els regionalistes canaris, també escorats a la dreta. Zapatero vol fer picades d'ull a l'esquerra que no desmobilitzen el seu electorat més ideologitzat, aquell que no entendria uns comptes amb menys despesa social i sense una apujada d'imposts a les classes benestants. En aquest àmbit se situaria el duet EU-ICV i el BNG, l'entesa amb els quals és més *de bon pair* que no una amb ERC, de qui Zapatero, tot amb tot, no en descarta pas l'ajut.

■ **La crisi, un monstre**

Amb *große koalition* -i unes millors condicions estructurals-, Alemanya comença a eixir de la profunda crisi econòmica; amb un profundament conservador Nicolas Sarkozy, França també sap que, a la fi del túnel, hi ha claror. Un panorama molt diferent de l'espanyol, on el creixement de la desocupació s'ha aturat des d'abans de l'estiu però que, com ja s'ha encarregat d'avisar el ministre del ram, Celestino Corbacho, repuntarà a la tardor, quan s'extinguen els contractes eventuals de la temporada turística.

La feina és la primera preocupació del 74% dels ciutadans de l'estat, que, així sí, troben que la part pitjor de la crisi

ha passat. La sensació de confiança és important, anima el consum i greixa de nou la màquina de l'economia, però el desencís arribarà amb l'augment de les llistes de desocupats, que és a tocar.

En aquest sentit, govern espanyol, empresaris i sindicats s'han reunit amb la finalitat de consensuar mesures que enfortesquen el mercat laboral. El resultat, però, ha estat decebedor. El cap de la patronal CEOE, Gerardo Díaz Ferran, ha clamat que Zapatero és "a les mans dels sindicats, que no han creat ocupació en tota la seua vida". Algun membre de l'executiva de la CEOE fins i tot ha qualificat de "cabdill" el secretari general de la UGT, Cándido Méndez.

CiU va mirar de posar-hi el seu granet de sorra amb una proposta de reforma del mercat laboral presentada al Congrés, iniciativa que va comptar amb el suport momentani del PSOE, que finalment va fer-se enrere. En opinió de CiU, per la por d'una vaga general convocada pels sindicats, perquè en realitat no s'havia pas posat sobre la taula una flexibilització de l'acomiadament. En boca dels socialistes, perquè en temps de crisi l'últim que farien és retallar drets als treballadors. En això, diuen, es diferencia del PP. Els socialistes han suggerit d'apujar els impostos als més rics i han aprovat una cobertura de 420 euros als desocupats de llarga durada -una mesura improvisada que no inclou aquells que van quedar-se sense subsidi a la primera part del 2009-, alhora que ajornen la reducció del dèficit al 2012, quan haurà de retornar als paràmetres fixats per la Unió Europea.

■ **País Basc, l'escalada d'ETA**

Els atemptats estivals han demostrat que, tot i disposar d'uns quadres esquifits, ETA és capaç de matar i també de fer-ho a les illes. Les continuades detencions de

les forces de seguretat espanyoles no han evitat accions com ara la de Burgos, on ETA va col·locar una furgoneta bomba que va desfer una caserna de la guàrdia civil. Els analistes veuen a venir que la banda és enmig d'una escalada terrorista que menaria a un alto-el-foc en què de nou mirarien d'establir converses amb el govern de Zapatero. El ministre de l'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, té la convicció que aquest és el *modus operandi* d'ETA al moment present, però el PSOE s'afanya a tancar qualsevol porta a una represa del diàleg. Com Aznar, Zapatero ha conclòs que l'única via per a eliminar ETA és l'acció policial i la deslegitimació de la violència al carrer i a les urnes. La llei de partits polítics fou la primera pedra d'un camí que ara passa per cada poble del País Basc, on el nou govern del PSE-PSOE –amb el suport extern del PP– mira de *netejar* les referències al conflicte que hi ha a l'espai públic.

Els populars fan pinya ara amb els socialistes en matèria d'antiterrorisme i no dubten a votar amb ells les iniciatives legislatives de tota mena que els segons presenten al Parlament de Vitòria. Patxi López és tractat amb reverència a tots els mitjans d'àmbit estatal, i no menys mediàtica és la imatge del conseller de l'Interior, Rodolfo Ares, que recentment ha demanat als ciutadans bascs un boicot als bars i comerços que exhibesquen qualsevol cartell en suport de l'independentisme violent.

El PNB, que ha estat acusat per Ares d'haver “considerat normal” que durant anys hi haguera al carrer tot de pancartes a favor dels presos etarres i de la lluita armada, proposa als socialistes un acord d'ampli espectre que, segons insinuen, els ha fet arribar l'empresariat basc, preocupat per la situació econòmica del país. La “proposta d'estabilitat institucional” llançada pel president de la formació *jeltzale*, Inigo Urkullu, intenta bastir ponts entre els dos partits més votats al País Basc i, també, aquells que la gran majoria d'habitants del país troba més idonis per a gestionar, conjuntament, el govern basc.

Al rerefons de la mà estesa hi ha la precarietat amb què el PNB governa les diputacions guipuscoana i, sobretot, alabesa. En el segon cas, el PP va ser el més votat el 2007 i qui hi té més diputats

forals, mentre el PNB ocupa la tercera posició, darrere també del PSE-PSOE. Un acord entre el segon i el tercer permet que el PNB governe la Diputació, i els socialistes, la ciutat de Vitòria, tradicional feu del PP. Els d'Antonio Basagoiti han pressionat el PSE perquè els cedisca la diputació, tot oferint com a contraprestació no ja sols el suport al Parlament basc, sinó també la continuïtat a l'alcaldia vitoriana. El PSE no hi accedeix, però bé que les direccions biscaïna i guipuscoana sí que semblen partidàries de fer el pas i trencar lligams definitivament amb el PNB; i Rajoy no hi posa traves. De cap manera no trontollarà el pacte PSOE-PP al País Basc per l'episodi alabès. És massa poc motiu per a tombar un acord que, a termini llarg, pot aportar molts vots al PP estatal. El PNB, per tant, no ha de tenir problemes per a mantenir el control de les diputacions, encarregades de recaptar els impostos i gestionar el 13% del pressupost –uns 1.000 milions–, a més de gaudir d'una important capacitat legislativa i de coparticipar en l'elaboració dels comptes del País Basc.

■ El PP acusa, el govern espia?

La setmana passada, la diputació permanent del Congrés dels Diputats negava la compareixença de Rubalcaba i del fiscal general –Candido Conde-Pumpiod– per les escoltes il·legals que el PP ha denunciat aquest estiu, només de saber-se l'arxivament de la causa judicial oberta contra Francisco Camps, Ricardo Costa i Víctor Campos al Tribunal Superior de Justícia de València. El PP insisteix que, d'escoltes al marge de la llei, n'hi ha hagudes, però no aporta cap prova i remet tothom a una denúncia que presentarà a la Unió Europea properament.

Els conservadors es refan així dels mesos tan angoixosos que han viscut i

que en algun cas no formen part del passat: el País Valencià, les illes Balears i la comunitat de Madrid han estat escenari de detencions a polítics i de declaracions diverses per presumptes casos de corrupció. El manual de desgreu tindrà un episodi estel·lar aquest dissabte, 4 de setembre, amb un sopar-mítig a la plaça de bous de València. Tant Camps com Rita Barberà han estat confirmats per Rajoy com a candidats al 2011. El galleg veu al País Valencià la seua particular Astúries. Si allà va fer-se fort don Pelayo el 718 i va iniciar-se la *reconquesta espanyola*, Rajoy veu a València –on molts donaven Camps per mort– el viver perfecte que faça reviscolar la flama del PP arreu de l'estat. Cap dels escàndols de presumpta corrupció no han afectat el PP a les urnes: el resultat de les europees al País Valencià i Madrid n'és l'exemple.

■ L'Afganistan, les tropes

Ho deia dilluns de la setmana passada l'alt comandament dels Estats Units a l'Afganistan, Richard Holbrooke: “Ens calen més tropes.” Avui hi ha un centenar de milers de soldats, més de la meitat dels quals són nord-americans. La ministra de Defensa espanyola, Carme Chacón, ja ha deixat anar la necessitat d'augmentar el “compromís” de l'exèrcit espanyol a la zona: “Si les condicions de seguretat ho requereixen, seré la primera d'anar al Parlament a demanar reforços”. L'objectiu, més enllà de la *missió de pau*, és “possibilitar la consolidació democràtica de les institucions afganeses” després del derrocament del règim talibà.

Zapatero hi veu el moment idoni de fer un gest amb l'administració de Barack Obama, que de segur que agrairia la decisió de l'estat espanyol d'enviar-hi més tropes, encara més tenint en compte l'antecedent –oposat– de l'Iraq, una guerra a què Obama tampoc no va

donar suport. Precisament aquella aura pacifista de Zapatero podria trobar-se ara tacada si acudeix al Congrés a demanar l'enviament de més soldats. És clar que recordarà que es tracta d'una missió avalada per l'ONU i que no té res a veure amb l'Iraq, però el PP ho aprofitarà com una ocasió perfecta per a desmuntar el Zapatero antimilitarista. Siga com siga, els socialistes no tindrien cap problema aritmètic a dur endavant la proposta que segurament remetrà Chacón al Congrés entre la tardor i l'hivern vinents.

■ **Mitjans amics, en guerra**

La promoció última amb què el diari *El País* mira de fidelitzar lectors és un joc de ganivets ben esmolats. Si al tall d'aquests –fotografiats a tot color i a doble pàgina– hi ha o no una metàfora és qüestió de la imaginació i de la bondat de cadascú. L'evidència, en qualsevol cas, és que la relació de Prisa amb el govern de Zapatero no travessa, ni de lluny, el millor moment. Si no n'hi havia prou amb la concessió a Mediapro d'una cadena de televisió generalista i d'abast estatal –la Sexta–; si no era suficient el naixement d'un diari que competeix al mateix espectre ideològic –*Público*–; si tampoc no era motiu d'emprenyament màxim la inacció de l'executiu estatal davant la pirateria del senyal del futbol la temporada passada... Si no n'hi havia prou amb tot això, ara el consell de ministres s'ha reunit –pel procediment d'urgència, en ple estiu– per tal d'aprovar la televisió digital terrestre (TDT) de pagament, és a dir, la modalitat per la qual Mediapro pensa vendre els partits de la lliga espanyola i de la UEFA Champions League, els drets de les quals ara compartirà amb Prisa, que els emet a través del sistema digital tradicional fins ara, el

que requereix la instal·lació d'una antena parabòlica, amb tots els inconvenients que implica aquest muntatge.

El real decret llei en qüestió portava l'empremta del ministre d'Indústria, Miguel Sebastián, amic íntim de Zapatero i enfrontat a alguns companys de gabinet que li retrauen un volgut excés de protagonisme. El Congrés dels Diputats convalidarà aquest text de seguida, abans no s'acabe el setembre. D'aquesta manera, Mediapro podrà oferir el futbol de pagament a través dels descodificadors d'última generació que ara comencen a posar-se a la venda. El consell d'estat, òrgan consultiu de l'estat sense capacitat vinculant, va advertir que el procediment d'urgència a què se sotmetia la TDT de pagament era absolutament "injustificat" i vulnerava la llei de contractes de l'administració.

La disputa entre el grup de la família Polanco i el que encapçala Jaume Roures no és nova. Zapatero, en aterrar a la Moncloa, va veure clar que la descompensació al quiosc li resultava pernicioso: *El Mundo*, *Abc* i *La Razón* contra *El País*, i per això va saludar l'arribada de *Público*, diari que li és clarament procliu, com també la Sexta, un elevat percentatge de la qual recau en la productora de Roures. De fet, la línia editorial seguida pels mitjans de l'òrbita de Mediapro és bastant més filosocialista que no les de Prisa, que es troba descol·locada: ja no té el monopoli del futbol, però, encara pitjor, no és l'únic far que guia els lectors de premsa d'un tarannà progressista. Sense dubte, tant el diari del grup Prisa com la seua ràdio de referència, la cadena SER, no han estalviat espai a tot allò que tenia a veure amb l'anomenat *cas Gürtel*, que afecta destacats figures del PP. Però l'ofensiva contra els socialistes podria entrar en una nova etapa després de l'estiu. Amb uns resultats econòmics dolentíssims i la nova competència sorgida al seu *corralet*, Prisa ja ha deixat anar informacions que parlen de la feblesa del govern espanyol, de la seua inestabilitat parlamentària i de la incertesa sobre el seu futur, sotmès, segons que han apuntat, a la sentència del Constitucional sobre l'Estatut català. La Sexta i *Público* no deixaran de ser-li fidels, però Zapatero tindria un problema seriós si Prisa –i els seus consumidors– comença a qüestionar-lo.

■ **Grip nova, risc de psicosis**

Ja no hi ha un recompte de la gent contagiada del virus N1H1, popularment coneguda com a grip A o grip nova, però les morts a l'estat espanyol ja s'acosten a la vintena. Encara genera més enrenou la inexactitud de la ministra de Sanitat, Trinidad Jiménez, a l'hora de matisar qui i quan serà vacunat. De grups de risc, se n'han especificat –gent gran, embarassades, xiquets, persones amb patologies importants prèvies–, però cap no ha passat encara per la consulta del metge ni ha estat punxat per cap infermer. El PP acaba de demanar la compareixença de Jiménez al Congrés per detallar el procés de vacunació i la situació actual de la pandèmia i, certament, aquest element podria esdevenir –com virus mutant– un autèntic maldecap per al govern de Zapatero. Hi ha països de l'entorn europeu que ja han iniciat el procés de vacunació, i una allau de casos a partir de la tardor –quan la grip comuna pren embranzida– podria crear una alarma social difícilment contenible. Fet i fet, els mateixos metges han mostrar dubtes sobre la conveniència de vacunar-se, atès que no veuen prou contrastats quins efectes pot tenir la injecció. Igualment opinen que una fabricació en massa del medicament no en garanteix la qualitat òptima.

Si finalment hi haguera una infecció elevada i la xifra de defuncions –amb antecedents clínics o no– fera feredat, ningú no descarta una psicosis col·lectiva que afecte el govern. Fins ara, els casos d'aquesta mena que s'han succeït –vaques boges, grip aviària o pesta porcina– no han portat cap daltabaix important a l'executiu de torn, però potser tenim davant un *perfeccionament* del virus, que podria atrinxerar-se i fer-se immune a determinada gent.

Les declaracions de la ministra Jiménez en el sentit de descartar l'ús de màscares –tret del personal que ja sàpiga que està infectat, per tal de no transmetre la malaltia–, com a mesura de prevenció, no fa sinó desorientar encara més una població que, en tornar de vacances, sentirà notícies sobre la grip nova cada vegada més preocupants. I no cal recordar quin és el comportament de la massa quan una gran catàstrofe és a la porta de sa casa. La por al contagi pot dur molts ciutadans a l'esquizofrènia, a dubtar de fer vida normal, amb els perills que això implica quant al ritme de vida normal de l'estat.

■ L'avortament, tot un debat

El camp de la salut no el coparà únicament la pandèmia més famosa d'aquests darrers decennis. La ministra d'Igualtat, Bibiana Aído, enllesteix l'aprovació de la llei d'interrupció voluntària de l'embaràs, aprovada en consell de ministres el mes de maig proppassat i que preveu l'avortament lliure dins les primeres 14 setmanes d'embaràs. La llei fa una lectura detallada del dret de la mare –fins i tot de les menors d'edat, perquè la llei situa aquesta capacitat a 16 anys– a no informar els seus pares en cas de sotmetre's a una interrupció voluntària de l'embaràs. Un apartat que ha aixecat no pas poca polseguera i que fins i tot molesta sectors del PSOE. Josep Antoni Duran Lleida (CiU) ha qualificat la norma d'"anticonstitucional". La ministra ja va deixar-ho clar –"no necessàriament tothom ha d'estar-hi d'acord"–, però és un tema roent que pot fer eixir de nou els sectors conservadors al carrer. Aquests,

esmorteïts per la feina d'oposició contemporitzadora de Rajoy, podrien trobar-se empenyats a defensar el *dret a la vida* als carrers, i repetir les macromanifestacions amb motiu de l'aprovació de la llei sobre el matrimoni de persones del mateix sexe. Aquestes protestes s'afegirien a les que Zapatero acumularia en unes altres àrees, però no és el que preocupa especialment, car entén que la llei "amplia drets", una de les guies de la seua acció de govern, i sap que aquestes mesures generen simpatia entre el seu electorat més jove, sempre més romancer a l'hora d'anar a votar.

D'una altra banda, si el debat ciutadà se situa en aquests termes, minvarà molt el pes de la crisi als noticiaris i tertúlies que generen opinió. A la legislatura passada, l'enfrontament amb l'Església va beneficiar el PSOE, que va situar-se en la centralitat política gràcies al decantament ultraconservador del PP. Aquest cabal de vots no és gens negligible. Una altra cosa és si l'obertura d'aquest debat permet al PSOE de contrarestar el descontentament que segments de la societat que li són proclius mantenen contra seu per culpa de la crisi. Això són figures d'un altre paner.

■ Presidència europea, per fi

La presidència de torn de la Unió Europea recau el primer semestre del 2010 en l'estat espanyol. Zapatero espera la cita amb deler, sabent que és la seua gran ocasió de projectar al món una imatge internacional potent. Fins ara, en aquesta matèria tan sols ha reeixit per la proposta d'Aliança de Civilitzacions, que va ser fins i tot ridiculitzada abans que Obama la lloara en públic.

Leire Pajín, secretària d'organització del PSOE, ha arribat a dir que la presidència espanyola de la UE és un fet "històric per al planeta" que portarà una

"esperança a molts éssers d'aquest món". El motiu, la coincidència d'Obama i Zapatero a les presidències nord-americana i europea, les dues grans potències a banda i banda de l'Atlàntic. Declaracions grandiloqüents al marge, Zapatero ha avançat que la presidència de torn espanyola no serà de "mera gestió": pretén enfortir la capacitat decisòria de la comissió europea en matèria d'economia i, també, desenvolupar els drets socials i de ciutadania, una de les branques de la seua acció de govern casolana i per la qual és més conegut als països del voltant.

Siga com siga, la presidència europea no arriba en unes circumstàncies gaire engrescadores. L'estat espanyol, segons els informes del Banc Central Europeu i del Banc d'Espanya mateix, serà dels últims a mostrar signes de recuperació en el terreny econòmic. Això mateix, la comparació amb els països de l'entorn, pot ajudar el PP a fer veure que el govern socialista és el menys llest de la classe. A la ment de molts encara hi ha el canvi de govern a la República Txeca en plena presidència de torn, bona mostra de la vulnerabilitat dels executius estatals tot i exercir la màxima representació de la UE durant sis mesos. Una presidència europea, doncs, no garanteix sis mesos de gestió plàcida.

De placidesa, de fet, Zapatero en tindrà ben poca els propers nou mesos. Abans que retornen les bones temperatures a la seua estimada Lleó, Zapatero encara un curs complicadíssim, el més difícil dels cinc anys i escaig de la seua presidència. Una feina d'equilibrista, més que no de president, és la que té davant. Capgirar la crisi sense ferir la classe treballadora; continuar aprofundint les mesures socials sense esvalotar el galliner; evitar el foc amic amb la mateixa destresa que ha de convèncer els seus votants pacifistes que ara toca enviar més tropes a l'Afganistan... Per això es trobarà tan còmode i alegre aquest diumenge 6 de setembre. A Rodiezmo, a la conca minera astur-lleonesa, tot seran copets a l'esquena i "que bo que ets, company!". Al Congrés dels Diputats, sense mocador roig i amb corbata, als amics se'ls haurà de guanyar de zero. Per això ja fa dies que perfecciona, a l'espill de casa, el seu somriure més personal.

Víctor Maceda